

پیشینه

پدیده‌های ۱۴ساله

کارتن خوابی، پدیده‌ای اجتماعی است که در همه جوامع به چشم می‌خورد و در میان آسیب‌های اجتماعی رتبه چهارم را به خود اختصاص داده است؛ افرادی که خود به تنهایی توانایی ساماندهی زندگی شخصی‌شان را ندارند و رویه‌ای که در زندگی پیش گرفته‌اند سبب شده این افراد فرصت‌های مشارکت در زندگی اجتماعی را از دست بدهند و از شبکه‌های پیونددهنده اجتماعی به دور باشند، البته عمر این پدیده در جامعه ایران به سال‌های دور بر نمی‌گردد و این درحالی است که با آغاز دوران مدرنیزاسیون در ایران پدیده مهاجرت نمود یافت و گوندیشنی و کپرنیشنی پدیده‌هایی بودند که جامعه با آنها روبه‌رو بود و به همین مناسبت بررسی‌ها و تحقیق‌های بسیاری در این زمینه صورت گرفت، حتی به شکل آکادمیک، اما کارتن خوابی آن هم به شکل متعارف امروزی که مسأله‌ای اجتماعی است، عمری طولانی ندارد و سابقه آن تنها به اخبار رسانه‌ای بسنده شده؛ سابقه‌ای که در مورد تهران به سال ۱۳۸۲ برمی‌گردد، دورانی

کارتن خوابی، پدیده‌ای اجتماعی است که در همه جوامع به چشم می‌خورد و در میان آسیب‌های اجتماعی رتبه چهارم را به خود اختصاص داده است؛ افرادی که خود به تنهایی توانایی ساماندهی زندگی شخصی‌شان را ندارند و رویه‌ای که در زندگی پیش گرفته‌اند سبب شده این افراد فرصت‌های مشارکت در زندگی اجتماعی را از دست بدهند و از شبکه‌های پیونددهنده اجتماعی به دور باشند، البته عمر این پدیده در جامعه ایران به سال‌های دور بر نمی‌گردد و این درحالی است که با آغاز دوران مدرنیزاسیون در ایران پدیده مهاجرت نمود یافت و گوندیشنی و کپرنیشنی پدیده‌هایی بودند که جامعه با آنها روبه‌رو بود و به همین مناسبت بررسی‌ها و تحقیق‌های بسیاری در این زمینه صورت گرفت، حتی به شکل آکادمیک، اما کارتن خوابی آن هم به شکل متعارف امروزی که مسأله‌ای اجتماعی است، عمری طولانی ندارد و سابقه آن تنها به اخبار رسانه‌ای بسنده شده؛ سابقه‌ای که در مورد تهران به سال ۱۳۸۲ برمی‌گردد، دورانی

آیا شهرداری به تنهایی بار ساماندهی کارتن خواب‌ها را به دوش می‌کشد؟

حضور، غیاب متولیان

در بسیاری از مواقع کارتن خواب‌ها بیش از این که بز هکار باشند، بز ده دیده هستند

کارتن خوابی چهارمین آسیب اجتماعی است

کارتن خواب

پلان آخر

مسأله بودجه و اختصاص آن نیز از مسائلی است که همیشه بحث‌برانگیز بوده و چانه‌زنی‌های زیادی برای آن می‌شود، به همین منظور گروهی راه برن رفت از آسیب‌های اجتماعی را بودجه دولتی می‌دانند و معتقدند آسیب‌های اجتماعی را دولت و سازمان‌های دولتی باید پوشش بدهند و این وظیفه را به دوش بپذیرستی می‌بینند، درحالی که عده‌ای برای آن بودند که صرفاً تصاداً آسیب‌ها بپذیرستی نیست و سایر نهادهای متولی نیز باید برای ایفای نقش خود وارد میدان شوند و هر یک بنابر وظایف و مسئولیت‌های تعریف شده خود باری از این مشکل را بر دوش بکشند؛ شهرداری به کمک بپذیرستی باید دور جمع آوری و نگهداری کارتن خواب‌ها یاری‌سان بپذیرستی باشد، همچنین در عرصه درمان و سایر هزینه‌های جانبی وظایفی برای دستگاه‌هایی نظیر دانشگاه علوم پزشکی تعریف شود، واقعیت این است که در بحث کارتن خواب‌ها باید تمام دستگاه‌های مربوطه را درگیر کرد تا این معضل ریشه‌کنی را تجربه کند، در غیر این صورت پذیرش شبانه این افراد در گرمخانه فقط تحمیل هزینه‌های اضافی به مدیریت شهری است و تکرار این ماجرا در سال‌های آتی.

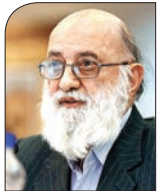
پلان دوم

کلاشه‌ها در کنار مسائل و مشکلات برزور دست خود مسامندھی معتادان، کارتن خواب‌ها و متکدیان را دارد؛ در گروه‌های سنی و جنسیتی واکوی شود تا در نهایت منجر به ساماندهی پدیده کارتن خوابی شود، البته به در نظر گرفتن این موارد که معمولاً این قشر از جامعه مرتکب جرایم کوچک و بزرگی شده‌اند و عده‌ای از آنها باندست‌فروشی و کارهایی از این جنس پول بخورنیمیری درمی‌آورند و در یک کلام می‌توان گفت در بسیاری از مواقع پیش‌از این که بز هکار باشند، بز دیده‌هستند، البته باور عموم بر این است که کارتن خواب‌ها در دام اعتیاد اسیرند، درحالی که در میان آنها کارگرانی هستند که از شهر و روستاها برای یافتن کار کوچ کرده‌اند و دریافت روزانه آنها کفاف هزینه مسافرت‌خانه یا مسامندھی را نمی‌دهد.

آگاهی باید تا موجبات ایجاد بانک اطلاعاتی دقیقی از تعداد کارتن خواب‌ها فراهم شود تا دلایل این آسیب در گروه‌های سنی و جنسیتی واکوی شود تا در نهایت منجر به ساماندهی پدیده کارتن خوابی شود، البته به در نظر گرفتن این موارد که معمولاً این قشر از جامعه مرتکب جرایم کوچک و بزرگی شده‌اند و عده‌ای از آنها باندست‌فروشی و کارهایی از این جنس پول بخورنیمیری درمی‌آورند و در یک کلام می‌توان گفت در بسیاری از مواقع پیش‌از این که بز هکار باشند، بز دیده‌هستند، البته باور عموم بر این است که کارتن خواب‌ها در دام اعتیاد اسیرند، درحالی که در میان آنها کارگرانی هستند که از شهر و روستاها برای یافتن کار کوچ کرده‌اند و دریافت روزانه آنها کفاف هزینه مسافرت‌خانه یا مسامندھی را نمی‌دهد.

نگاه موافق

دست کشیدن شهرداری؛ خوابیدن ساماندهی

مهدی شوری چهارم عضو شورای چهارم | بحث کارتن خواب‌ها و جمع‌آوری آنها توسط شهرداری از دوره دوم شروع شده؛ شوری که با احداث گرمخانه رقم خورد، البته اولین‌ها دو گرمخانه بودند که از آنها استقبال خوبی شد و مسائل‌های بعد این رویه ادامه یافت و در حال حاضر بیش از ۱۰ گرمخانه ارائه خدمات می‌کنند، اگرچه ساماندهی این قشر از جامعه همیشه محل بحث بوده، در این میان باید اذعان کرد قاعدتاً این ساماندهی وظیفه شهرداری نیست؛ از نظر قوانینی که نوشته شده است، البته از نظر مدیریت شهری و بحث مدیریت واحد و هماهنگی که از آن سخن گفته می‌شود، این وظیفه شهرداری است، در واقع همه امور شهر جزو مسئولیت‌های شهرداری است، ولی از جهت تقسیم کار این مسئولیت شهرداری نیست و اگر شهرداری این ساماندهی را انجام ندهد، کسی به آن خرده نمی‌گیرد که چرا این کار را انجام نداد. در حقیقت در بحث ساماندهی کارتن خواب‌ها باید بپذیرستی، نیروی انتظامی، دادگستری و خیلی‌های دیگر ورود پیدا کنند، البته در این میان مسئول اصلی بپذیرستی است و همین‌طور وزارت بهداشت، به دلایلی دیگر چون در میان کارتن خواب‌ها تعدادی بیمار با معاد هستند یا شرایط بدی دارند، ورود شهرداری به بحث کارتن خواب‌ها به دورانی برمی‌گردد که این کار روی زمین مانده بسود و کارتن خواب‌ها در کنار خیابان از سرما خشک می‌شدند و دافوق‌بار همه بالا رفته بود، شهرداری تصمیم به ورود گرفت، یعنی همان برهه فعالیت شورای دوم، اگرچه در دوره سوم نیز این فعالیت‌ها گسترش بیشتری یافت و در دوره چهارم بسیار وسیع‌تر از گذشته ادامه یافت؛ میدان صفار

نگاه مخالف

بودیم و تأثیر گذار تر خواهیم ماند

داربوش بیات نژاد مدیرکل بپذیرستی البرز | مسأله ۱۶ به معتادان مهاجر اختصاص دارد و به موجب آن در گذشته پرداختن به آن در استان‌ها به‌طور مستقیم به عهده بزخانه شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدر و دانشگاه علوم پزشکی بود، این درحالی است که در ابتدای سال جاری تفاهمنامه‌ای بین بپذیرستی و دبیرخانه شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدر منعقد شد که به مافالیت‌های شهرداری و گاهابپذیرستی‌راشادهیم، اگرچه بسیار چشمگیر نیست، شهرداری برای ساماندهی کارتن خواب‌ها روزانه ۴۰ مینی‌بوس را اختصاص می‌دهد تا این افراد را از نقاط مختلف شهر جمع‌آوری کنند، به خصوص در زمستان‌ها، البته ماجرا به همین سادگی‌ها نیست، چون برخی از این افراد برای این که بتوانند مواد مصرف کنند، نمی‌خواهند به گرمخانه‌ها بروند و شهرداری آنها را نمی‌گیرد که چرا این کار را انجام نداد. در حقیقت افراد در اتوبان‌ها، زیر ناپیلون‌ها و... می‌روند تا بتوانند به مصرف مواد ادامه بدهند که این صحنه‌ها هم بزینده شهر و به‌طور کل برای کشور و نظام خوب است و همین‌طور وزارت بهداشت، به دلایلی دیگر اتوبوس می‌کنند تا به گرمخانه‌ها ببرند و از خدمات آن بهره‌مند شوند، در بدو ورود لباس‌هایش تحویل گرفته می‌شود، لباس نو داده می‌شود، استحمام می‌کنند، شام مختصری می‌خورند، صبح لباس‌های خودشان را تحویل می‌گیرند و شب دوباره با همان وضع مراجعه می‌کنند، البته امکان دارد برخی این روند را عیب تلقی کنند، ولی به هر صورت انسانیت حکم می‌کند این کار صورت بگیرد، هر چند وظیفه نوشته‌شده قوانینی‌اش نباشد.

نگاه کارشناس

ممصطفی آب روشن - جامعه‌شناس | سلامت اجتماعی از مباحث مهم و اساسی است که در جهان امروز نگاه ویژه‌ای به آن می‌شود، این درحالی است که متناسفانه باید این واقعیت تلخ را قبول کرد که برنامه‌ریزی سلامت اجتماعی در ایران متولی خاصی ندارد و به همین دلیل است که در حوزه آسیب‌های اجتماعی به شکل مقطعی و گاه‌جبه‌ای عمل می‌شود، در واقع به‌جای حمل ریشه‌ای معضلات، در تابستان به فکر کود کردن خیابانی می‌افتیم و در زمستان‌ها کارتن خواب‌ها سوزه اصلی نهادهای مختلف است؛ نهادهایی که مطابق قانون پرداختن به مسائلی از این دست جزو مسئولیت‌های‌شان است، از جمله دادگستری استان، نیروی انتظامی، سازمان بپذیرستی، کمیته امداد امام خمینی (ره) و اداره کار و امور اجتماعی و شهرداری، نهادهایی که موظفند نسبت به شناسایی، جمع‌آوری و تحویل افراد موضوع این مضمونه به مجتمع اردوگاهی اقدام کنند، اما واقعیت‌ها گویای این مسأله هستند آنچه در حال حاضر به‌نام اقدام برای حل مسأله و رسیدگی به آسیب‌های خانمان شهری از سوی سازمان‌ها و نهادهای مختلف از جمله شهرداری، وزارت بهداشت یا بپذیرستی گزارش می‌شود، نوعی پاک کردن صورت مسأله است، در واقع

باید به اجماع عملی رسید

این نهادها به‌جای ریشه‌کن کردن علل پیدایش آسیب‌های اجتماعی، تنها با نگاهی زیبانشناختی سعی در جمع‌آوری یا به اصطلاح ساماندهی موقتی قربانیان جامعه دارند؛ در واقع شهادیم که با جابه‌جایی فیزیکی معتادان و کارتن خواب‌ها به شهرهای اقماری این گونه‌ها به‌افکار عمومی‌القایی شود که مسأله آسیب‌دیدگان اجتماعی حل شده است، درحالی که پاک کردن صورت‌مسأله ناشی از سطحی‌نگری و ندانستن نگاهی جامعه‌شناختی نسبت به معضل اجتماعی یاد شده است؛ زیرا استفاده از مفاهیم غیرانسانی «جمع‌آوری» یا «ساماندهی» در رابطه با انسان‌ها به‌فراشی‌های ناپسامان اجتماعی - اقتصادی هستند؛ بزینده‌نظام اسلامی‌مانیت، مفهوم جمع‌آوری یعنی تقلیل یک انسان در حد انسانیت‌های اضافی شهر که باید آنان را از نگاه شهروندان مخفی نگه‌داشت، درحالی که ریشه مسائل اجتماعی در بطن ساختارهای اجتماعی است که بر اثر کارکرد نامناسب نهادهای مسئول این آسیب‌های اجتماعی به‌اشکال مختلف خودنمایی و شرایط دشوار و رنج‌آوری راه‌با اکثریت مردم تحمیل می‌کنند که تک‌تک مادر قبال این قربانیان جامعه مسئول هستیم، ما دایماً از سوی مدیران نهادهای مسئول می‌شنویم که رسانی‌توانمندسازی زنان بهبود یافته از اعتیاد گام‌های فراوانی برداشته شده، اما واقعاً جایی سوال است که معنی توانمندسازی آسیب‌های اجتماعی چیست؟ آیا خدمات مشاوره‌ای صرف و با هدف تغییر نگرش یا سازگاری با

تجربه دیگران

معضلی جهانی

تولد نوزادی در پاریس سروصدای زیادی به پا کرد تا گروه‌های حقوق بشری و موسسات خیریه به وضع کارتن خواب‌ها اعتراض کنند؛ یک مادر کارتن خواب در شهری که از آن به‌عنوان عروس اروپا یاد می‌شود و خود را یکی از مدرن‌ترین‌ها می‌داند، در حالی وضع حمل کرد که با شرایط اسفناکی روبه‌رو بود، البته یک تیم امدادی به فریاد این زن، فرزند دخترش و همسرش رسیدند که مراجعات تنها توانستند مادر را نجات دهند. ماجرای دردناک که سبب شد تصاددی از سازمان‌های خیریه برای ارائه خدمات اولیه به کارتن خواب‌ها برنامه‌ریزی‌هایی داشته باشند و از آن ماجرا به بعد بود که سازمان‌های گوناگون بشردوستانه و نگاه‌های خیریه از بی‌خانمان‌ها ثبت‌نام کردند تا آنها را تحت پوشش درمانی قرار بدهند، این درحالی بود که در برخی مناطق یاد داده‌ها در نظر گرفته شده بود تا خدماتی را به کارتن خواب‌ها ارائه بدهند، اگرچه کمیود بودجه این خدمات‌رسانی را با اختلال روبه‌رو کرد، اما شرایط در انگلستان که برخی موسسات خیریه و امداد‌رسانان از آن خبر دادند؛ گزارش‌هایی که از سوءاستفاده برخی باند‌های خلافکاری و گروه‌های تبهکاری در شهرهای مختلف انگلستان خبر می‌دادند؛ گروه‌هایی که از کارتن خواب‌ها به‌عنوان ابزاری برای انجام امور خلاف استفاده می‌کنند.

تولد نوزادی در پاریس سروصدای زیادی به پا کرد تا گروه‌های حقوق بشری و موسسات خیریه به وضع کارتن خواب‌ها اعتراض کنند؛ یک مادر کارتن خواب در شهری که از آن به‌عنوان عروس اروپا یاد می‌شود و خود را یکی از مدرن‌ترین‌ها می‌داند، در حالی وضع حمل کرد که با شرایط اسفناکی روبه‌رو بود، البته یک تیم امدادی به فریاد این زن، فرزند دخترش و همسرش رسیدند که مراجعات تنها توانستند مادر را نجات دهند. ماجرای دردناک که سبب شد تصاددی از سازمان‌های خیریه برای ارائه خدمات اولیه به کارتن خواب‌ها برنامه‌ریزی‌هایی داشته باشند و از آن ماجرا به بعد بود که سازمان‌های گوناگون بشردوستانه و نگاه‌های خیریه از بی‌خانمان‌ها ثبت‌نام کردند تا آنها را تحت پوشش درمانی قرار بدهند، این درحالی بود که در برخی مناطق یاد داده‌ها در نظر گرفته شده بود تا خدماتی را به کارتن خواب‌ها ارائه بدهند، اگرچه کمیود بودجه این خدمات‌رسانی را با اختلال روبه‌رو کرد، اما شرایط در انگلستان که برخی موسسات خیریه و امداد‌رسانان از آن خبر دادند؛ گزارش‌هایی که از سوءاستفاده برخی باند‌های خلافکاری و گروه‌های تبهکاری در شهرهای مختلف انگلستان خبر می‌دادند؛ گروه‌هایی که از کارتن خواب‌ها به‌عنوان ابزاری برای انجام امور خلاف استفاده می‌کنند، کسی به آن خرده نمی‌گیرد که چرا این کار را انجام نداد. در حقیقت افراد در اتوبان‌ها، زیر ناپیلون‌ها و... می‌روند تا بتوانند به مصرف مواد ادامه بدهند که این صحنه‌ها هم بزینده شهر و به‌طور کل برای کشور و نظام خوب است و همین‌طور وزارت بهداشت، به دلایلی دیگر اتوبوس می‌کنند تا به گرمخانه‌ها ببرند و از خدمات آن بهره‌مند شوند، در بدو ورود لباس‌هایش تحویل گرفته می‌شود، لباس نو داده می‌شود، استحمام می‌کنند، شام مختصری می‌خورند، صبح لباس‌های خودشان را تحویل می‌گیرند و شب دوباره با همان وضع مراجعه می‌کنند، البته امکان دارد برخی این روند را عیب تلقی کنند، ولی به هر صورت انسانیت حکم می‌کند این کار صورت بگیرد، هر چند وظیفه نوشته‌شده قوانینی‌اش نباشد.

تولد نوزادی در پاریس سروصدای زیادی به پا کرد تا گروه‌های حقوق بشری و موسسات خیریه به وضع کارتن خواب‌ها اعتراض کنند؛ یک مادر کارتن خواب در شهری که از آن به‌عنوان عروس اروپا یاد می‌شود و خود را یکی از مدرن‌ترین‌ها می‌داند، در حالی وضع حمل کرد که با شرایط اسفناکی روبه‌رو بود، البته یک تیم امدادی به فریاد این زن، فرزند دخترش و همسرش رسیدند که مراجعات تنها توانستند مادر را نجات دهند. ماجرای دردناک که سبب شد تصاددی از سازمان‌های خیریه برای ارائه خدمات اولیه به کارتن خواب‌ها برنامه‌ریزی‌هایی داشته باشند و از آن ماجرا به بعد بود که سازمان‌های گوناگون بشردوستانه و نگاه‌های خیریه از بی‌خانمان‌ها ثبت‌نام کردند تا آنها را تحت پوشش درمانی قرار بدهند، این درحالی بود که در برخی مناطق یاد داده‌ها در نظر گرفته شده بود تا خدماتی را به کارتن خواب‌ها ارائه بدهند، اگرچه کمیود بودجه این خدمات‌رسانی را با اختلال روبه‌رو کرد، اما شرایط در انگلستان که برخی موسسات خیریه و امداد‌رسانان از آن خبر دادند؛ گزارش‌هایی که از سوءاستفاده برخی باند‌های خلافکاری و گروه‌های تبهکاری در شهرهای مختلف انگلستان خبر می‌دادند؛ گروه‌هایی که از کارتن خواب‌ها به‌عنوان ابزاری برای انجام امور خلاف استفاده می‌کنند، کسی به آن خرده نمی‌گیرد که چرا این کار را انجام نداد. در حقیقت افراد در اتوبان‌ها، زیر ناپیلون‌ها و... می‌روند تا بتوانند به مصرف مواد ادامه بدهند که این صحنه‌ها هم بزینده شهر و به‌طور کل برای کشور و نظام خوب است و همین‌طور وزارت بهداشت، به دلایلی دیگر اتوبوس می‌کنند تا به گرمخانه‌ها ببرند و از خدمات آن بهره‌مند شوند، در بدو ورود لباس‌هایش تحویل گرفته می‌شود، لباس نو داده می‌شود، استحمام می‌کنند، شام مختصری می‌خورند، صبح لباس‌های خودشان را تحویل می‌گیرند و شب دوباره با همان وضع مراجعه می‌کنند، البته امکان دارد برخی این روند را عیب تلقی کنند، ولی به هر صورت انسانیت حکم می‌کند این کار صورت بگیرد، هر چند وظیفه نوشته‌شده قوانینی‌اش نباشد.

منابع دیگر

- http://www.icana.ir/Fa/News/319535
- خانم‌ت http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13940615000183
- فارس http://www.yjc.ir/fa/news/5393605
- باشگاه خبرنگاران جوان https://www.isna.ir/news/961109049177
- ایسنا http://www.irna.ir/Fa/News/82757703
- ایرنا http://newspaper.hamshahri.org/id/5762/
- همشهری